॥ द्रोण उवाच ॥ मन्त्राय समुपानीतैर्धृतराष्ट्र हितैर्नृप । धर्म्यमर्थ्यं यशस्यञ्च वाच्यमित्यनुशुश्रुमः । ७४९०
ममाप्येषा मतिस्तात या भीष्मस्य महात्मनः । संविभज्यास्तु कौन्तेया धर्म्म एष सनातनः ।
प्रेष्यतां द्रुपदायाशु नरः कश्चित्प्रियम्वदः । बहुलं रत्नमादाय तेषामर्थाय भारत ।
मिथः कृत्यञ्च तस्मै स आदाय वसु गच्छतु । वृद्धिञ्च परमां ब्रूयात्तत्संयोगोद्भवां तथा ।
संप्रीयमाणं त्वांब्रूयाद्राजन् दुर्य्योधनं तदा । असकृद्द्रुपदे चैव धृष्टद्युम्ने च भारत ।
उचितत्वं प्रियत्वञ्च योगस्यापि च वर्णयेत् । पुनः पुनश्च कौन्तेयान्माद्रीपुत्रौ च सान्त्वयन् । ७४९५
हिरण्मयानि शुभ्राणि बह्वन्याभरणानि च । वचनात्तव राजेन्द्र द्रौपद्याः संप्रयच्छतु ।
तथा द्रुपदपुत्राणां सर्व्वेषां भरतर्षभ । पाण्डवानाञ्च सर्व्वेषां कुन्त्या युक्तानि यानिच ।
एवं सान्त्वसमायुक्तं द्रुपदं पाण्डवैः सह । उक्त्वा सोऽनन्तरं ब्रूयात्तेषामागमनं प्रति ।
अनुज्ञातेषु वीरेषु बलं गच्छतु शोभनं । दुःशासनो विकर्णश्चाप्यानेतुं पाण्डवानिह ।
ततस्ते पाण्डवाः श्रेष्ठाः पूज्यमानाः सदा त्वया । प्रकृतीनामनुमते पदे स्थास्यन्ति पैतृके । ७५००
एतत्तव महाराज पुत्रेषु तेषु चैव हि । वृत्तमौपयिकं मन्ये भीष्मेण सह भारत ।
॥ कर्ण उवाच ॥ योजितावर्थमानाभ्यां सर्व्वकार्य्येष्वनन्तरौ । न मन्त्रयेतां त्वच्छ्रेयः किमद्भुततरं ततः ।
दुष्टेन मनसा यो वै प्रच्छन्नेनान्तरात्मना । ब्रूयान्निःश्रेयसं नाम कथं कुर्य्यात्सतां मतं ।
न मित्राण्यर्थकृच्छ्रेषु श्रेयसे वेतराय वा । विधिपूर्व्वं हि सर्व्वस्य दुःखं वा यदिवा सुखं ।
कृतप्रज्ञोऽकृतप्रज्ञो बालो वृद्धश्च मानवः । ससहायोऽसहायश्च सर्व्वं सर्व्वत्र विन्दति । ७५०५
श्रूयते हि पुराकश्चिदब्रुवीच दृतीश्वरः । आसीद्राजगृहे राजा मागधानां महीक्षितां ।
सहीनः करणैः सर्व्वैरुच्छ्रासपरमो नृपः । अमात्यसंस्थः सर्व्वेषु कार्य्येष्वेवाभवत्तदा ।
तस्यामात्यो महाकर्णिर्व्वभूवैकेश्वरस्तदा । स लब्धबलमात्मानं मन्यमानोऽवमन्यते ।
स राज्ञ उपभोग्यानि स्त्रियो रत्नधनानि च । आददे सर्व्वशो मूढ़ऐश्वर्य्यञ्च स्वयं तदा ।
तदादाय च लुब्धस्य लाभालोभोऽप्यवर्द्धत । तथाहि सर्व्वमादाय राज्यमस्य जिहीर्षति । ७५८०
हीनस्य करणैः सर्व्वैरुच्छ्रासपरमस्य च । यतमानोऽपि तद्राज्यं न शशाकेति नः श्रुतं ।
किमन्यद्विहिता नूनं तस्य सा पुरुषेन्द्रता । यदि ते विहितं राज्यं भविष्यति विशाम्पते ।
मिषतः सर्व्वलोकस्य स्थास्यते त्वयि तद्ध्रुवं । अतोऽन्यथा चेद्विहितं यतमानो न लप्स्यसे ।
एवं विद्वन्नुपादत्स्व मन्त्रिणां साध्वसाधुतां । दुष्टानाञ्चैव बोद्धव्यमदुष्टानाञ्च भाषितं ।
॥ द्रोणउवाच ॥ विघ्न ते भावदोषेण यदर्थमिदमुच्यते । दुष्ट पाण्डवहेतोस्त्वं दोषमाख्यापयस्युत । ७५८५
हितन्तु परमं कर्ण ब्रवीमि कुलवर्द्धनं । अथ त्वं मन्यसे दुष्टं ब्रूहि यत्परमं हितं ।
अतोऽन्यथा चेत् क्रियते यद्ब्रवीमि परं हितं । कुरवो वै विनङ्क्ष्यन्ति न चिरेणैव मे मतिः ।
इत्यादिपर्व्वणि विदुरागमनपर्व्वणि द्रोणवाक्ये चतुरधिकद्विशतोऽध्यायः ॥ २०४ ॥